

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- เสริมพล รัตสุข. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ครีเอทีฟ พรินท์, 2526.
- ทวี บุตรสุนทร. "เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง แนวความคิดและ รูปแบบของการถ่ายทอดเทคโนโลยี." กรุงเทพมหานคร: สมาคมอุตสาหกรรมไทย, 2525 (พิมพ์ดีด)
- คำริ สุโขชนัง. "เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในชนบท." ใน เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาชนบท, หน้า 125-130. กรุงเทพมหานคร: คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- ดร.ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์ ดร.ไชยวัฒน์ รุ่งเรืองศรี รศ.สมหมาย เปรมจิตต์. "รายงานการวิจัยฉบับที่ 1 เรื่อง บทบาททางเศรษฐกิจและสังคมของอุตสาหกรรมภาคหัตถกรรมในประเทศไทย." ในการวิจัยหัตถกรรมในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน, เชียงใหม่: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2528. (พิมพ์ดีด)
- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. "ร่างนโยบายและแผนพัฒนาส่งเสริมอุตสาหกรรม (ฉบับร่าง) ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525-2529." กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2525. (พิมพ์ดีด)
- ดร.ไชยวัฒน์ รุ่งเรืองศรี รศ.สมหมาย เปรมจิตต์ ดร.ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์. "รายงานการวิจัย ฉบับที่ 3 เรื่อง ระเบียบวิธีศึกษาวิจัยระบบหัตถกรรม ในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน." ในการวิจัยหัตถกรรมในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน, เชียงใหม่: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2526. (พิมพ์ดีด)
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ. "งานวิจัยเรื่อง เครื่องจักสานในประเทศไทย เสนอคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ." กรุงเทพมหานคร, 2524. (พิมพ์ดีด)
- รศ.สมหมาย เปรมจิตต์ ดร.ไชยวัฒน์ รุ่งเรืองศรี ดร.ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์. "รายงานการวิจัย ฉบับที่ 2 เรื่อง กำเนิดและวิวัฒนาการหัตถกรรมไทย การศึกษาวิเคราะห์เชิงสังคมและวัฒนธรรม" ในการวิจัยหัตถกรรมในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน, เชียงใหม่: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2528. (พิมพ์ดีด)

- ทัฬหิม แสงจักร. "ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าเป็นสมาชิกโครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้ง
ก้ามกราม ในเขตชลประทาน อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี." วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2528.
- อี เอฟ ชูเมกเกอร์. จิตต์แจ้ว เศรษฐศาสตร์เชิงพุทธ. แปลโดย สมบูรณ์ ศุภศิลา.
กรุงเทพมหานคร: กองเกียรติการพิมพ์, 2524, กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม.
แมลายจกัสาน. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ประยูรวงศ์จำกัด, 2525.
- สุรพล วิรุฬักษ์. "สื่อพื้นบ้านเพื่อการพัฒนา." ในวารสารนิเทศศาสตร์ ฉบับเดือนสิงหาคม
หน้า 17-21. กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2527.
- เสถียร เขยประทัย. "การสื่อสารงานนกรรม." กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. (พิมพ์ดีด)
- บุญเลิศ สุกสุชาติ. "การศึกษารูปแบบของการแพร่กระจายสินค้าใหม่ ๆ ไปสู่ประชาชนใน
หมู่บ้านชนบท เขตอำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม." ปริญญาโทการศึกษา
มหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา, 2526.
- สุวรรณ บัวทวน. "ทัศนคติต่อการยอมรับของใหม่ และลักษณะการยอมรับของชาวนาในจังหวัด
ขอนแก่น." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2514.
- วินัย ธรรมสาโรช. "เอกสารประกอบการเรียนเรื่อง ประวัติเมืองพนัสนิคม อำเภพนัสนิคม
จังหวัดชลบุรี." หมวดวิชาสังคมศึกษา หน้า 1-2. ชลบุรี: โรงเรียนพนัสพิทย
าคาร อำเภพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี, 2524. (พิมพ์ดีด)
- สินชัย ไทยเจริญ. "สภาพภูมิศาสตร์อำเภพนัสนิคม." หมวดวิชาสังคมศึกษา หน้า 6.
ชลบุรี: โรงเรียนพนัสพิทยาคาร อำเภพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี, 2524. (พิมพ์ดีด)
- กนกรัตน์ บุญตาม และคณะ. "รายงานการวิจัยกลุ่มการจักสานที่อำเภพนัสนิคม." ในวิชา
ปญญาสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2524. (พิมพ์ดีด)
- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี กระทรวงอุตสาหกรรม. "โครงการศึกษาสภาวะเศรษฐกิจ
อุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี. ชลบุรี, 2524. (พิมพ์ดีด)

เซอร์เบิร์ต เอ็น คาลสัน. "เรียนรู้ใจคน" แปลโดย สิริยฉัตร ชัยมงคล. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์, 2527.

ไกรฤทธิ์ บุญเกียรติ. "หลักการพิจารณาคัดเลือกผลิตภัณฑ์ใหม่" ในวารสารอุตสาหกรรมสาร ปีที่ 28 ฉบับที่ 7 เดือนกรกฎาคม หน้า 7-10. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ศรีโคชา, 2528.

สนิท สัมครการ. "มีเงินก็นับว่านอ มีทองก็นับว่าพี่ ระบบครอบครัวและเครือญาติของไทย." กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เฟื่องอักษร, 2519.

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาต่างประเทศ

- Santikorn, Mingsarn, Technology Transfer: Singapore University Press, 1981.
- Strassmann, W.Poul, Technological Change and Economic Development: The Manufacturing Experience of Mexico and Puerto Riw. New York: Cornell University Press, 1968.
- Rilditch, James, Communication by Design. England: McGraw-Hill Publishing Company, 1978.
- Mena, Mario M., "Dissimination of Technology to Rural Communities in the Phillipines" in the Seminar of Technology transfer in Rural Communitis 16th-20th August, 1982, Bangkok: Faculty of Engineering, Chulalongkorn University, 1982.
- Sato, Yoshio Sato, The Subcontracting Production (Shitauke) System in Japan. Tokyo: The Keio Tsushin Company, 1983.
- Rogers, Everett M., and Shoemaker, F.F. Communication of Innovation: A Cross-Cultural Approach. New York: The Free Press, 1971.
- Rogers, Everett M. Moder~~n~~ization Among Peasants. Michigan: Holt Rinehart and Winston Inc., 1969.
- Klapper, Joseph T., The Effect of Mass Communication. New York: The Free Press, 1960.
- Bettinghaus, Erwin P., Persuasive Communication. New York: Holt Rinchart and Winston, Inc., 1968.
- Hovland, Carl I., Janis, Irving L., and Kelley, Harold H., Communication and Persuasion. New Haven: Yale University Press, 1953.
- Katz, Elihu, Communication Research and the Image of Society. Convergence of two tradition, The American Journal of Sociology, 1959.

- Allen, Francis R., Socio-Cultural Dynamics: An Introduction to Social Change. New York: The Macmillan Company, 1971.
- Froster George, Tradition Cultures: And the Impact of Technological Change. New York: Harp and Row Publishers, 1962.
- Inkeles, Alax and Smith, David H., Becoming Modern: Individual Change in developing countries. Cambridge, Massachusette: Harvard University Press, 1976.
- Weiner, Myson. Modernization. New York: Basic Book, 1966.
- Goldsen, Rose K. and Ralis, Max, Factors Related to Acceptance of Innovation in Vang Chan, Thailand: Analysis of a survey conducted by the Cormell Cross-Cultural Methodology Project, May, 1955. New York: Department of Far Eastern Studies, Cormell University, 1975.
- Katz and Lazarsfeld, P.F., Personal Influence: The Part Played by People in the Flow of Mass Communication. New York: The Free Press, 1955.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง "การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ดัดกรรมจักสานไม้ไผ่"

ศึกษาเฉพาะกรณี เขตตำบลไทรหลักทอง อำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี

นาย ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ นาง นามสกุล น.ส. บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตำบลไทรหลักทอง อ.พนสนิมคม จ.ชลบุรี วันสัมภาษณ์	บัตรที่ $\frac{1}{1}$ แบบสอบถามที่ $\frac{\quad}{2} \frac{\quad}{3} \frac{\quad}{4}$

โปรดเขียน ล้อมรอบหมายเลขคำตอบและกรอกข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ตอนที่ 1 ภูมิหลังทั่วไป

101. เพศ			
1. ชาย	2. หญิง		
102. อายุ ปี	99. ไม่ระบุ		$\frac{5}{6}$ $\frac{7}{7}$
103. เชื้อชาติ			
1. ไทย	2. ลาว	3. จีน	
104. ภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่จังหวัด			$\frac{8}{9}$
อำเภอ			$\frac{10}{11}$
ตำบล			$\frac{12}{13}$
หมู่ที่			
105. สถานภาพสมรส			
1. โสด	2. สมรส	3. หย่า, แยกกันอยู่	
4. หม้าย	9. ไม่ระบุ		$\frac{14}{15}$
106. ท่านมีบุตร คน	88. ไม่เขาชาย		$\frac{16}{17}$
107. ขณะนี้บ้านท่านมีผู้อยู่อาศัย คน (นับรวมผู้ให้สัมภาษณ์ด้วย)			$\frac{18}{19}$
99. ไม่ระบุ			
108. ในบ้านท่านมีผู้ทำจักสาน คน (นับรวมผู้ให้สัมภาษณ์ด้วย)			$\frac{20}{21}$
ชาย คน	หญิง คน		

109. ระดับการศึกษา

1. ไม่เคยเข้า รร. 2. ป.1 - ป.4 3. ป.5 - ป.7
 4. มศ.1 - มศ. 3 5. มศ.4 - มศ. 5 6. สูงกว่า มศ.5
 หรือเทียบเท่า

22

110. อาชีพหลัก

1. ทำนา
 2. รับจ้างตามโรงงานอุตสาหกรรม
 3. รับจ้างทำนา ทำไร
 4. รับจ้างตามสถานบริการ
 5. ประมง
 5. ค้าขาย
 7. ผลิตเครื่องจักสานไม้ไผ
 8. อื่น ๆ โปรดระบุ

23

111. อาชีพรอง

1. ทำนา
 2. รับจ้างตามโรงงานอุตสาหกรรม
 3. รับจ้างทำนา ทำไร
 4. รับจ้างตามสถานบริการ
 5. ประมง
 6. ค้าขาย
 7. ผลิตเครื่องจักสานไม้ไผ
 8. ไม่มี
 9. อื่น ๆ โปรดระบุ

24

ตอนที่ 2

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

201. รายได้ครอบครัวจากการประกอบอาชีพหลัก ต่อปี

1. ต่ำกว่า 3,000 บาท	2. 3,001 - 5,000 บาท
3. 5,001 - 10,000 บาท	4. 10,000 - 15,000 บาท
5. 15,000 - 20,000 บาท	6. 20,000 บาทขึ้นไป
7. อื่น ๆ โปรดระบุ	9. ไม่ระบุ

25

202. รายได้ครอบครัวจากการผลิตเครื่องจักสานต่อเดือน

1. ต่ำกว่า 1,000 บาท	2. 1,001 - 2,000 บาท
3. 2,001 - 3,000 บาท	4. 3,001 - 4,000 บาท
5. 4,001 - 5,000 บาท	6. 5,000 บาทขึ้นไป
7. อื่น ๆ โปรดระบุ	9. ไม่ระบุ

26

203. การถือครองที่ดินทำกิน

1. ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง
2. น้อยกว่า 100 ตร.วา
3. 100 - 300 ตร.วา
4. 1 - 10 ไร่
5. 11 - 20 ไร่
6. 21 - 30 ไร่
7. 30 ไร่ขึ้นไป
8. อื่น ๆ โปรดระบุ

27

204. บ้าน ตามประเภทของวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง

1. บ้านแบบชนบทที่ใช้วัสดุไม้ถาวรในท้องถิ่น
2. บ้านไม้
3. บ้านตึกครึ่งไม้
4. บ้านตึก
5. อื่น ๆ โปรดระบุ
6. ไม่ระบุ

28

205. บ้าน ยกพื้นใหม่ใต้ถุนบ้านเดินลอดได้ หรือไม่
 1. ยกพื้น 2. ไม่ยกพื้น 29
206. ชนิดของพื้นใต้ถุนบ้าน (ถ้าตอบว่า "มี")
 1. ดิน 2. ซีเมนต์
 3. หินขัด, ปาเก้ 4. อื่น ๆ โปรดระบุ 30
207. ชนิดของหลังคาบ้าน
 1. จาก, แฝก 2. สังกะสี
 3. กระเบื้องซีเมนต์ 4. ซีเมนต์ (หลังคาตึกแถว)
 5. อื่น ๆ โปรดระบุ 31
208. จำนวนพื้นที่ใช้สอยของบ้าน (โดยประมาณ)
 1. ต่ำกว่า 15 ตร.เมตร
 2. 15 - 30 ตร.เมตร 32
 3. 31 - 50 ตร.เมตร
 4. 51 - 70 ตร.เมตร
 5. 71 - 90 ตร.เมตร
 6. 90 ตร.เมตรขึ้นไป
 7. อื่น ๆ โปรดระบุ
209. มีไฟฟ้าใช้ในบ้านหรือไม่
 1. มี 2. ไม่มี 33
210. ท่านมีเครื่องใช้ต่อไปนี้ในบ้านหรือไม่
 1. พัดลม 2. ทีวี 3. ตู้เย็น 34
 4. เตารีด 5. หมอหุงข้าวไฟฟ้า 35 36 37
 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) 38 39 40
- รหัสคำตอบ 1 = มี 0 = ไม่มี
 (การลงรหัสให้ถือการมีเครื่องใช้เป็น 1 คะแนน แล้วรวมคะแนนทั้งหมด
 เป็นเลขรหัส)

211. ท่านมีเครื่องใช้ต่อไปนี้ในบ้านหรือไม่

1. นาฬิกาแขวน	2. จักรยาน	3. วิทยุ
4. รถยนต์	5. จักรยานยนต์	6. รถไถ
(ควายเหล็ก)		
7. อื่น ๆ โปรดระบุ		

	<u>41</u>	
	<u>42</u>	<u>43</u>
	<u>44</u>	<u>45</u>
	<u>46</u>	<u>47</u>
	<u>48</u>	

รหัสคำตอบ 1 = มี, 0 = ไม่มี

(การลงรหัสให้ถือการมีเครื่องใช้เป็น 1 คะแนน แล้วรวมคะแนนทั้งหมดเป็นเลขรหัส)

212. ท่านเป็นสมาชิกของกลุ่มทางสังคม และอาชีพดังต่อไปนี้กลุ่มใดบ้าง

1. กรรมการหมู่บ้าน	2. กลุ่มเกษตรกร
3. กลุ่มจักสาน	4. กลุ่มออมทรัพย์
5. กลุ่มแม่บ้าน	6. อื่น ๆ โปรดระบุ

รหัสคำตอบ 1 = เป็น, 0 = ไม่เป็น

<u>49</u>	<u>50</u>
<u>51</u>	<u>52</u>
<u>53</u>	<u>54</u>

213. ในอดีต ท่านเคยเป็นสมาชิกของกลุ่มใดบ้าง

1. กรรมการหมู่บ้าน	2. กลุ่มเกษตรกร
3. กลุ่มจักสาน	4. กลุ่มออมทรัพย์
5. กลุ่มแม่บ้าน	6. อื่น ๆ โปรดระบุ

รหัสคำตอบ 1 = เป็น, 0 = ไม่เป็น

<u>55</u>	<u>56</u>
<u>57</u>	<u>58</u>
<u>59</u>	<u>60</u>

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3

แบบแผนและรูปแบบการสื่อสารที่ใช้ในการถ่ายทอดเทคโนโลยี / การยอมรับเทคโนโลยี

301. ท่านเริ่มทำอาชีพจักสาน เป็นเวลา
..... ปี 99. ไม่ระบุ
302. ระยะเวลาที่ทำเครื่องจักสาน
1. ตลอดเวลาว่างทุกวัน ทุกฤดูกาล
 2. ภายหลังปักค้ำนาข้าวแล้ว จนถึงเริ่มฤดูเก็บเกี่ยวและช่วงฤดูแล้ง
หลังเก็บเกี่ยว
 3. เฉพาะฤดูแล้ง หลังเก็บเกี่ยว
 4. ไม่แน่นอน
 5. อื่น ๆ โปรดระบุ
303. เมื่อท่านเริ่มทำอาชีพจักสานครั้งแรก ท่านได้รับการถ่ายทอดรูปแบบ
เครื่องจักสาน มาจาก
1. บรรพบุรุษ (พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย)
 2. พ่อค้า เอกชน
 3. เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง
 4. หน่วยราชการ
 5. ออกแบบด้วยตนเอง
 6. อื่น ๆ โปรดระบุ
304. รูปแบบเครื่องจักสานครั้งแรกที่ท่านทำเป็นอาชีพ ได้แก่
.....
(การลงรหัส ใหญ่หมายเลขรหัสรูปแบบเครื่องจักสาน)
(ข้ามไปถามข้อ 309)
305. (จากข้อ 303 ถ้าตอบข้อ "2") พ่อค้า เอกชน ที่ถ่ายทอดให้ มาจาก
1. ร้านค้าในอำเภอพนสนิมคม
 2. พ่อค้าจากจังหวัดอื่น
 3. พ่อค้าต่างประเทศ
 4. คุณปรานี บริบูรณ์
 5. อื่น ๆ โปรดระบุ
- (ข้ามไปถาม ข้อ 307)

61 62

63

64 65

66

67 68

69

306. (จากข้อ 303 ภาตอบข้อ "3") เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้องที่ถ่ายทอดให้มาจาก

1. อยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน
2. หมู่บ้านอื่น ตำบลไรหลักทอง
3. ตำบลอื่น อำเภอพนสนิม
4. อำเภออื่น จังหวัดชลบุรี
5. จังหวัดอื่น
6. อื่น ๆ โปรดระบุ

70

307. (จากข้อ 303 ภาตอบข้อ "2") ลักษณะการถ่ายทอดครั้งแรก ระหว่าง
พ่อค้า/เอกชน และผู้ให้สัมภาษณ์

1. พ่อค้ามาติดต่อกับผู้ให้สัมภาษณ์โดยตรงในหมู่บ้าน
2. ผู้ให้สัมภาษณ์ไปพบพ่อค้าด้วยตนเอง
3. ติดต่อกันเพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง
4. ติดต่อกันหน่วยราชการ
5. ติดต่อกันผู้นำท้องถิ่น
6. อื่น ๆ โปรดระบุ

71

308. (จากข้อ 303 ภาตอบข้อ "3") ลักษณะการถ่ายทอดครั้งแรกระหว่าง
ผู้ให้สัมภาษณ์ และเพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง

1. ทำตามเพื่อนบ้านที่ทำความรู้จักก่อน
2. เพื่อนบ้านแบ่งของให้ทำ
3. อื่น ๆ โปรดระบุ
9. ไม่ระบุ

72

309. ท่านยอมรับทำรูปแบบเครื่องจักสานครั้งแรก ตามขั้นตอน

1.
2.
3.

73

รหัสคำตอบ

1. ยอมรับทำได้ทันที
2. ทดลองทำรูปแบบนั้นก่อน
3. ตกกลางราคา

74

75

310. (จากข้อ 309 ถ้าตอบข้อ "2") ท่านทดลองทำรูปแบบเครื่องจักสาน โดยฝึกหัดวิธีการจักสาน มาจาก

1. บรรพบุรุษ
2. พ่อค้า เอกชน
3. เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง
4. หน่วยราชการ
5. ตนเอง
6. อื่น ๆ โปรดระบุ

(ข้ามไปถามข้อ 313)

76

บัตรที่ $\frac{2}{1}$
แบบสอบถามที่

311. โปรดระบุชื่อบุคคลที่ฝึกหัดให้ท่านครั้งแรก
..... 99. ไม่ระบุ
312. ท่านฝึกหัดทำเครื่องจักสานในลักษณะ
1. แบบตัวต่อตัว
 2. แบบกลุ่ม
313. ท่านถ่ายทอดการทำเครื่องจักสานให้แก่ใครบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. คนในครอบครัว
 2. เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง
 3. คนต่างถิ่น
 8. อื่น ๆ โปรดระบุ
- รหัสคำตอบ 1 = ใช่, 2 = ไม่ใช่

$\frac{2}{3}$ $\frac{4}{4}$

$\frac{5}{5}$ $\frac{6}{6}$

$\frac{7}{7}$

$\frac{8}{8}$

$\frac{9}{9}$

$\frac{10}{10}$

$\frac{11}{11}$

314. ท่านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ครั้งแรกอย่างไร

1. พอค้มาจับซื้อด้วยตนเอง
2. ผ่ากปนไปกัของเพื่อนบ้านที่ขายส่งให้กัพอค่า
3. คนในครอบครัวนำไปขายส่งให้กัพอค่า
4. นำไปขายส่งให้กัพอค่าด้วยตนเอง
5. นำไปขายปลีกด้วยตนเอง
6. อื่น ๆ โปรดระบุ

12

315. ปัจจุบันท่านทำเครื่องจักสานจำนวนประมาณกี่รูปแบบ (นับตั้งแต่เริ่มทำเป็นอาชีพ)

1. แบบเดียว
2. 2 - 5 แบบ
3. 6 - 10 แบบ
4. 11 - 20 แบบ
5. 21 - 30 แบบ
6. 30 แบบขึ้นไป
7. อื่น ๆ โปรดระบุ

13

316. รูปแบบเครื่องจักสานอื่น ๆ ที่ท่านทำ (ยกตัวอย่าง)

1.
2.
3.
4.
5.

14 15 16

17 18 19

20 21 22

23 24 25

26 27 28

(การลงรหัส ให้ดูคู่มือลงรหัสจำแนกรูปแบบเครื่องจักสาน)

317. ท่านได้รับการถ่ายทอดรูปแบบเครื่องจักสานอื่น ๆ มาจากแหล่งใดบ้าง
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

แหล่งถ่ายทอด	รูปแบบดั้งเดิม	รูปแบบประยุกต์	รูปแบบใหม่
1. บรรพบุรุษ			
2. พ่อค้า / เอกชน			
3. ³ เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง			
4. ⁴ เจ้าหน้าที่ราชการ			
5. ⁵ ออกแบบเอง			
6. ⁶ อื่น ๆ โปรดระบุ			

รหัสคำตอบ 1 = ได้, 2 = ไม่ได้

318. ในกรณีที่ท่านออกแบบเอง ท่านเคยทำรูปแบบเครื่องจักสานพื้นบ้านดั้งเดิมมาก่อนหรือไม่

1. เคย 2. ไม่เคย

ถ้าเคย ท่านฝึกหัดมาได้เป็นเวลาประมาณ ปี

99. ไม่ระบุ

319. ปัจจุบันท่านทำรูปแบบเครื่องจักสานพื้นบ้านดั้งเดิมหรือไม่

1. ทำ 2. ไม่ทำ

320. ท่านเคยได้รับการฝึกหัดหรือฝึกอบรมการทำเครื่องจักสานหรือไม่

1. เคย 2. ไม่เคย

321. (จากข้อ 320 ถ้าตอบว่า "เคย") โปรดระบุชื่อบุคคลที่ท่านฝึกหัดหรือชื่อนายฝึกอบรมที่ท่านได้รับ

1.

2.

3.

29 30 31

32 33 34

35 36 37

38 39 40

41 42 43

44 45 46

47

48 49

50

51

52 53

54 55

56 57

328. ท่านอ่านหนังสือพิมพ์หรือไม่

1. อ่าน (ข้ามไปตามข้อ 2. ไม่อ่าน
3. ไม่ระบุ

68

329. ท่านอ่านหนังสือพิมพ์บ่อยเพียงใด

1. ทุกวัน
2. บ่อยแต่ไม่ทุกวัน
3. 1 - 2 ครั้ง/สัปดาห์
4. 3 - 4 ครั้ง/สัปดาห์
5. 2 - 3 ครั้ง/เดือน
6. เดือนละครั้ง
7. ไม่แน่นอน
8. อื่น ๆ โปรดระบุ

69

330. ท่านฟังวิทยุหรือไม่

1. ฟัง (ข้ามไปตามข้อ 2. ไม่ฟัง
9. ไม่ระบุ

70

331. ท่านฟังวิทยุบ่อยเพียงใด

1. ทุกวัน
2. บ่อยแต่ไม่ทุกวัน
3. 1 - 2 ครั้ง/สัปดาห์
4. 3 - 4 ครั้ง/สัปดาห์
5. 2 - 3 ครั้ง/สัปดาห์
6. เดือนละครั้ง
7. ไม่แน่นอน
8. อื่น ๆ โปรดระบุ

71

332. ท่านชมโทรทัศน์หรือไม่

1. ชม (ข้ามไปตามข้อ 333) 2. ไม่ชม
9. ไม่ระบุ

72

333. ท่านชมโทรทัศน์บ่อยเพียงใด

1. ทุกวัน
2. บ่อยแต่ไม่ทุกวัน
3. 1 - 2 ครั้ง/สัปดาห์
4. 3 - 4 ครั้ง/สัปดาห์
5. 2 - 3 ครั้ง/เดือน
6. อื่น ๆ โปรดระบุ

73

2 3 4

334. ในระยะเวลาที่ผ่านมา ท่านได้รับสื่อการทำเครื่องจักสานรูปแบบอื่น ๆ (ที่ท่านไม่เคยทำมาก่อน) จากแหล่งถ่ายทอด

- 1. คนแบบผลิตภัณฑ์ ขนาดเท่าของจริง
- 2. หุ่นจำลองผลิตภัณฑ์
- 3. รูปแบบถ่ายผลิตภัณฑ์
- 4. รูปภาพร่าง
- 5. หุ่นแม่แบบ
- 6. อื่น ๆ โปรดระบุ

5
6
7
8
9
10

รหัสคำตอบ 1 = ได้, 2 = ไม่ได้

335. ในกรณีที่มีผู้มาสั่งทำเครื่องจักสานรูปแบบอื่นที่ท่านไม่เคยทำมาก่อน ท่านจะยอมรับทำหรือไม่

- 1. ยอมรับทำ
- 2. ขอทดลองทำก่อน
- 3. ไม่ยอมรับทำ (ข้ามไปตามข้อ 336)
- 4. อื่น ๆ โปรดระบุ

11

336. สาเหตุที่ไม่ยอมรับทำเพราะ

- 1. ไม่ต้องการฝึกหัดทำใหม่ (ไม่ถนัด)
- 2. ไม่ได้ราคา
- 3. สั่งทำน้อย
- 4. อื่น ๆ โปรดระบุ

12
13
14
15

337. ท่านเคยได้รับการสั่งทำเครื่องจักสาน จำนวนครั้งละมาก ๆ (ตั้งแต่ 1,000 - 10,000 บาท ขึ้นไป) หรือไม่

- 1. เคย
- 2. ไม่เคย

16

338. (จากข้อ 337 ถ้าตอบว่า "เคย") ท่านจัดการผลิตอย่างไร
1. ว่างหรือแบ่งให้เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง ช่วยรับทำ
 2. ทำเฉพาะภายในครอบครัว
 3. อื่น ๆ โปรดระบุ
339. ปัจจุบันท่านติดต่อกับพ่อค้า จำนวนประมาณกี่ราย
1. 1 - 2 ราย
 2. 3 - 4 ราย
 3. 5 - 6 ราย
 4. 6 รายขึ้นไป
340. โปรดระบุชื่อพ่อค้าที่ท่านติดต่อกว ในปัจจุบัน
1.
 2.
 3.
 4.
 5.
 6.
341. ท่านส่งของให้กับพ่อค้าอย่างไร
1. ไปส่งของด้วยตนเอง
 2. ให้คนในครอบครัวไปส่ง
 3. ผ่ากเพื่อมาไปส่ง
 4. อื่น ๆ โปรดระบุ
- รหัสคำตอบ 1 = ใช่, 2 = ไม่ใช่
342. ท่านส่งของให้กับพ่อค้าบ่อยครั้งเพียงใด
1. 1 ครั้ง/สัปดาห์
 2. 2 ครั้ง/สัปดาห์
 3. 1 ครั้ง/เดือน
 4. 2 ครั้ง/เดือน
 5. ไม่นาน
 6. อื่น ๆ โปรดระบุ

17

18

19 20

21 22

23 24

25 26

27 28

29 30

31

32

33

34

35

348. ท่านเคยส่งผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานเข้าประกวดในงานนิทรรศการต่าง ๆ หรือไม่

1. เคย

2. ไม่เคย

349. (ถ้าเคยส่ง) ท่านได้รับรางวัลหรือไม่

	<u>ได้</u>	<u>ไม่ได้</u>
รางวัลที่ 1	_____	_____
รางวัลที่ 2	_____	_____
รางวัลที่ 3	_____	_____
รหัสคำตอบ	1 = ได้,	0 = ไม่ได้

48

49

50

51

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4

การใช้วัตถุดิบ

401. ท่านใช้ไม้ไผ่อะไรมาทำเครื่องจักสาน
1. ไผ่สีสุก (ข้ามไปตามข้อ	2. ไผ่นวล		52	53
3. ไผ่ไร่	4. อื่น ๆ โปรดระบุ		54	55
- รหัสคำตอบ 1 = ใช่, 2 = ไม่ใช่
402. ท่านได้ไผ่สีสุกมาอย่างไร
1. ปลูกเอง	2. ซื้อจากที่อื่น			
3. อื่น ๆ โปรดระบุ			56	
403. ท่านซื้อไผ่สีสุกในราคาเท่าไร/ลำ---บาท
- 57 58
404. ท่านซื้อไผ่สีสุกครั้งละกี่ลำ (ถ้าตอบข้อ 403)
1. 1 - 2 ลำ	2. 3 - 4 ลำ			
3. 3 - 4 ลำ	4. 5 - 6 ลำ		59	
5. 7 - 8 ลำ	6. 9 ลำขึ้นไป			
405. ท่านซื้อไผ่นวลราคาเท่าไรต่อปล้อง
1. 2 - 3 บาท	2. 4 - 5 บาท			
3. 4 - 5 บาท	4. 6 บาท		60	
5. อื่น ๆ โปรดระบุ				
406. ท่านซื้อไผ่นวลครั้งละกี่ปล้อง
1. 1 ปล้อง	2. 2 - 3 ปล้อง			
3. 4 - 5 ปล้อง	4. 6 - 7 ปล้อง		61	
5. 8 - 9 ปล้อง	6. 10 - 20 ปล้อง			
7. อื่น ๆ ระบุ				
407. ท่านซื้อไผ่นวลบ่อยครั้งเพียงใด
1. สัปดาห์ละครั้ง	2. 2 - 3 ครั้ง/สัปดาห์			
3. 2 - 3 ครั้งต่อเดือน	4. เดือนละครั้ง		62	
5. อื่น ๆ ระบุ				
408. ท่านซื้อไผ่นวล ในลักษณะ
1. ไปซื้อด้วยตนเอง				
2. ฝากเพื่อนไปซื้อ				
3. คนในครอบครัวไปซื้อให้				
4. อื่น ๆ โปรดระบุ				

ภาคผนวก ข

อำเภอนันทนิคม

ผู้วิจัยขอกล่าวถึงรายละเอียดประวัติอำเภอนันทนิคมและสภาพทั่วไปของอำเภอนันทนิคมอันได้แก่ ที่ตั้งและอาณาเขต จำนวนพื้นที่ เส้นทางคมนาคม สภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ การปกครอง ประชากร สภาพทางเศรษฐกิจ ด้านสาธารณสุข การศึกษา การสื่อสาร สถาบันการเงิน สถานบริการ ด้านการพาณิชย์ สถาบันทางศาสนา ตลอดจนปูชนียวัตถุที่สำคัญ ซึ่งเป็นที่เคารพสักการะของชาวอำเภอนันทนิคมเกือบทุกคน ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำความเข้าใจกับสภาพทั่วไปในเขตตำบลไร่หลักทองและการผลิตเครื่องจักสานไม้ไผ่ ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับอำเภอนันทนิคมไปพร้อมกันด้วย

ประวัติอำเภอนันทนิคม

อำเภอนันทนิคมหรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า เมืองนันทนิคมนั้น แต่เดิมเป็นเมืองโบราณเรียกว่า "เมืองพระรถ" ปัจจุบันมีร่องรอยของหลักฐานในอดีตเหลืออยู่เป็นเนินดินทำนองเป็นกำแพงเมืองโบราณอยู่รอบ ๆ 4 ด้าน ซึ่งภายในเขตกำแพงนั้นเป็นเมืองด้านตะวันออกและตะวันตก กว้างประมาณ 600 เมตร ด้านเหนือและด้านใต้ยาวประมาณ 1.2 กิโลเมตร ส่วนทางด้านตะวันตกนอกกำแพงเมืองออกไปประมาณ 200 เมตร มีกำแพงดินเป็นแนวยาวจากเหนือไปใต้ กั้นอยู่อีกชั้นหนึ่ง ยาวประมาณ 200 เมตร และมีบริเวณตอนเหนือของกำแพงดินนี้มีเนินสูงรูปกลม ชาวบ้านเรียกกันว่า "พระธาตุ" ในเขตบริเวณเมืองเก่านี้ ปัจจุบันเป็นที่นาทำกินของราษฎรอยู่โดยมาก อีกทั้งยังมีหมู่บ้านตั้งอยู่ทั่วไปอย่างหนาแน่น ได้แก่ บ้านหน้าพระธาตุ บ้านสระของบ้านไร่และบ้านสวนจันทร์ เมืองโบราณดังกล่าวปัจจุบันอยู่ที่บริเวณริมทางหลวง ห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือประมาณ 2 กิโลเมตร (กนกรัตน์ บุญตาม และคณะ 2524: 7)

ตามบันทึกทางประวัติศาสตร์กล่าวไว้ว่า ในตอนปลายสมัยรัชกาลที่ 3 อันเป็นรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีชาวเวียงจันทร์กลุ่มใหญ่กลุ่มหนึ่งโดยการนำของ "พระอินทอาษา" (ท้าวทุม ทุมมานนท์) เป็นหัวหน้าชาวลาวเวียงจันทร์ผู้อพยพและชาวนครพนม

ส่วนหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย พวกนั้นหลบหนีกฎเจ้าอนุวงศ์ไปประเทศลาว เข้ามาขอพึ่งพระบรมโพธิสมภาร ขออาศัยอยู่ในประเทศไทย ในครั้งแรกนั้นพักอาศัยอยู่ ณ บริเวณปากน้ำจังหวัดสมุทรปราการ ต่อมาพระอินทอาษาเห็นว่า การอาศัยอยู่ที่บริเวณปากน้ำดังกล่าวไม่ได้รับความสุขเท่าที่ควร จึงได้ขอพระบรมราชานุญาตไปทำมาหากินในบริเวณอื่น และเมื่อได้รับพระบรมราชานุญาตแล้ว จึงรวบรวมสมัครพรรคพวก เดินทางขึ้นมาทางตะวันออกเฉียงเหนือ จนถึงเมืองเก่าแห่งหนึ่งที่ชื่อว่า "เมืองพระรถ" จึงตั้งรากฐานบ้านเรือนที่อยู่อาศัยโดยการโค่นถางป่าในเขตเมืองเก่าแห่งนี้ตั้งเป็นนิคมชุมชนแห่งหนึ่ง รัชกาลที่ 3 จึงโปรดให้ยกนิคมขึ้นมีฐานะเป็นเมืองหรือเทียบเท่าจังหวัด และตัดเอาแขวงเมืองชลบุรีและเมืองฉะเชิงเทรามารวมขึ้นอยู่ด้วย เรียกชื่อใหม่ว่า "เมืองพนัสนิคม" แต่ขึ้นมา ประชาชนผู้อพยพต่างก็แยกย้ายตั้งบ้านเรือนถิ่นฐานอยู่บริเวณใกล้เคียงกันหลายหมู่บ้านด้วยกันปะปนไปกับชนพื้นเมืองเก่าของเมืองพระรถ ด้วยเหตุนี้ ร่องรอยของศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ทักษะคติอุปนิสัยใจคอตลอดจนสภาพสังคมและวัฒนธรรมของชาวอำเภพนัสนิคม จึงยังคงมีส่วนที่คล้ายคลึงกับชาวลาว หรือชาวอีสาน ซึ่งสืบทอดกันมาแต่ครั้งบรรพบุรุษปรากฏให้เห็นทั่วไปโดยมีผู้ว่าราชการเมือง เรียงตามลำดับดังนี้

1. พระอินทอาษา (ตันสกุล ทุมมานนท์)
2. ท้าวทุมมานนท์ (ต่อมา เป็นพระอินทราชา)
3. หลวงภักดีสงคราม (นิล ทุมมานนท์)
4. ท้าวบุญจันทร์ ทุมมานนท์

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ยุบเมืองพนัสนิคม มาเป็นอำเภพนัสนิคม ขึ้นอยู่กับจังหวัดชลบุรี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2447 เป็นต้นมา (วินัย ธรรมสารโรช 2524: 1)

๕ ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภพนัสนิคมเป็นอำเภอที่อยู่เหนือสุดของจังหวัดชลบุรีและมีพื้นที่มากที่สุด มีความสำคัญรองลงมาจากอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอบ้านบึง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอเมืองชลบุรี และอำเภ�팅ทอง
ทิศตะวันออกเฉียง	ติดต่อกับ	จังหวัดระยอง

จำนวนพื้นที่

พื้นที่ของอำเภอพุนส์นิกม (รวมเขตเทศบาล) คิดเป็นพื้นที่ 1805.5 ตารางกิโลเมตร
(สิ้นชัย ไทยเจริญ 2524: 6)

เส้นทางคมนาคม

จากรายละเอียดสายทางในความควบคุมของแขวงทางจังหวัดชลบุรี ปี พ.ศ. 2523 หมายเลขที่ 315 มีเส้นทางสายสามแยกทอนาพิกา-แยกเข้าอำเภอพุนส์นิกม เขตกิโลเมตรที่ 28 + 650 - 50 + 950 ความยาว 22.32 กิโลเมตร

ตารางที่ 19 เส้นทางรถยนต์โดยสารติดต่อไปอำเภอพุนส์นิกม

สายที่	เส้นทางเดินรถ	ค่าโดยสารตลอดสาย (บาท)	ระยะทาง (กิโลเมตร)	จำนวนรถ (คัน)
52	กรุงเทพฯ - พุนส์นิกม	21.50	117	6
310	ฉะเชิงเทรา - พุนส์นิกม	5.00	28	14

ที่มา: ขนส่งจังหวัดชลบุรี

สภาพภูมิประเทศ

โดยทั่วไป ลักษณะภูมิประเทศในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จัดเป็นที่ราบลูกกระพรวน แต่เมื่อพิจารณาอย่างละเอียดแล้ว เขตอำเภอพุนส์นิกมจะประกอบไปด้วยเนินเขา ซึ่งมีมากทางทิศตะวันออก และทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และคอย ๆ ลาดลงเป็นที่ราบลงมาทางทิศใต้ ซึ่งติดต่อกับอำเภอพานทอง หรือจะพิจารณาจากทางน้ำไหลในธรรมชาติ พบว่าส่วนใหญ่จะมีกำเนิดจากทางเนินเขาทางคานเหนือ แล้วไหลลงมาทางคานใต้ พื้นที่ตอนกลางจะเป็นที่ลุ่มปนที่ดอน เหมาะแก่การทําสวนและทำนา มีเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติชื่อ ป่าทำบุญมี-บ่อทอง จำนวน 272 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นพื้นที่ 170,000 ไร่

สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศ จัดอยู่ในประเภทมรสุม มีฝนตกชุกมากในช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคม-

เดือนตุลาคม ตามอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ หลังจากนั้นปริมาณน้ำฝนจะค่อย ๆ ลดลง ในช่วยฤดูหนาวอุณหภูมิไม่ลดต่ำมากนัก ประมาณ 16 - 22 องศาเซลเซียส

การปกครอง

อำเภอพนสนิม ประกอบด้วย 1 เทศบาลเมือง และ 21 ตำบล คือ

ตำบลพนสนิม	ตำบลหาบุญมี
ตำบลวัดหลวง	ตำบลวัดโบสถ์
ตำบลบ้านเข็ด	ตำบลนาเริก
ตำบลหัวถนน	ตำบลโคกเพลาะ
ตำบลหนองขยาด	ตำบลทุ่งขวาง
ตำบลนามะคูน	ตำบลหน้าพระธาตุ
ตำบลสระสีเหลี่ยม	ตำบลหนองปรือ
ตำบลไร่หลักทอง	ตำบลทุ่งเหียง
ตำบลกุฎโง้ง	ตำบลท่าขาม
ตำบลบ้านซ่าง	ตำบลหมอนนาง
ตำบลนาวังหิน	

ประชากร

สถิติประชากรเมื่อเดือนธันวาคม 2523 ของจังหวัดชลบุรี มีประชากรในเขตอำเภอพนสนิม แยกเป็นเพศชายจำนวน 55,702 คน และเพศหญิงจำนวน 54,584 คน รวมมีประชากรทั้งสิ้น 110,285 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.20 ของประชากรทั้งหมดในจังหวัดชลบุรี ซึ่งมีประชากรรวมทุกอำเภอจำนวน 725,407 คน ส่วนในด้านเชื้อชาติของประชากรในเขตอำเภอพนสนิม มีราษฎรอยู่ด้วยกันจำนวน 3 เชื้อชาติคือ ไทย ลาว และจีน โดยเฉพาะคนไทยเชื้อสายจีนเป็นกลุ่มชนใหญ่ในเขตอำเภอพนสนิม จากการสำรวจและการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า มีวงษ์ของชาวจีนอยู่หลายแห่ง และราษฎรในเขตเทศบาลเมืองพนสนิมตลอดไปจนถึงพวกที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลไร่หลักทอง มีนิสัยรักความสะอาด นับตั้งแต่ภายในอาคารบ้านเรือนที่พักอาศัยตลอดไปจนถึงถนนหนทาง และอาคารสาธารณะ และมักมีเทศกาลวันหยุดฉลองตรุษจีนประจำปี

สภาพทางเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจส่วนใหญ่ในอำเภอสันนิคม ขึ้นอยู่กับอาชีพทางเกษตรกรรม ซึ่งมีราษฎรไทยเชื้อสายไทยและเชื้อสายลาวประกอบอาชีพนี้เป็นส่วนมาก นอกนั้นมีคนไทยเชื้อสายจีนประกอบอาชีพค้าพาณิชย์กรรมในรูปแบบต่าง ๆ พื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่ ใช้ในการปลูกข้าว อ้อย และมันสำปะหลัง เป็นพืชหลักทางเศรษฐกิจ

ตารางที่ 20 สรุปพื้นที่ซึ่งใช้ในการเพาะปลูกรวมทั้งหมดคือ

พื้นที่เพาะปลูก	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
ทำนา	175,582
พืชเศรษฐกิจ	496,059
รวม	671,640

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอสันนิคม สถิติผลผลิตงานการเกษตรประจำปี

2523 - 2524

นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงสัตว์ทำฟาร์มเลี้ยงสุกร เบ็ด ไก่ โค กระบือ ในปัจจุบันราษฎรเลี้ยงโคไว้เพื่อฆ่าและผลิตน้ำมัน การเลี้ยงกระบือส่วนใหญ่เน้นในด้านการใช้งานในไร่นาเป็นหลัก แต่ส่วนใหญ่แล้วราษฎรจะเลี้ยงสัตว์ปีกมากกว่า เพราะนิยมบริโภคมากกว่าจำพวกโค หรือกระบือ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนส่วนมากเป็นชาวจีน ซึ่งเป็นประเพณีไม่นิยมรับประทานเนื้อโค ทำให้ผู้เลี้ยงต้องหันมาเลี้ยงเบ็ด ไก่ และสุกร มากกว่าสัตว์ชนิดอื่น ๆ โดยเฉพาะในอำเภอสันนิคมนี้ นับเป็นแหล่งเลี้ยงสุกรที่สำคัญที่สุดของจังหวัดชลบุรี การเลี้ยง เบ็ด ไก่ ก็มีอยู่หลายประเภท ทั้งพันธุ์เนื้อและพันธุ์ไข่ และไก่กระทง ซึ่งแม้ว่าจะเสี่ยงต่อการขาดทุนเพราะอาหารมีราคาแพงแต่ขายได้ราคาต่ำ ก็มีคนนิยมเลี้ยงมาก มีฟาร์มหลายแห่งกระจายอยู่ทั่วไป

ตารางที่ 21 แสดงการเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญในอำเภอนนทบุรี พ.ศ. 2523

ลำดับที่	ประเภทสัตว์เลี้ยง	จำนวน (ตัว)
1	โค	1,623
2	กระบือ	12,026
3	สุกร	55,250
4	เป็ด	268,950
5	ไก่	212,770

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอนนทบุรี สถิติประจำปี 2523

ทางด้านอุตสาหกรรมในเขตอำเภอนนทบุรี เป็นประเภทอุตสาหกรรมขนาดเล็กที่มีการลงทุนต่ำ ให้ผลผลิตต่ำและใช้แรงงานน้อย แต่ก็มีความสำคัญทำให้ประชากรบางส่วนมีฐานะดีขึ้น และนำรายได้มาสู่อำเภอมีใช้น้อย

ตารางที่ 22 แสดงประเภทผลผลิตทางอุตสาหกรรมของอำเภอนนทบุรี 2523

ลำดับที่	ประเภท	จำนวนโรงงาน (โรง)	เงินทุน (บาท)	ผลผลิต/เดือน	จำนวน คนงาน (คน)
1	โรงงานทำไอศกรีม	2	290,000	12,000 แท่ง	10
2	โรงงานสกัดน้ำมันพืช, สัตว์	3	1,800,000	44.3 ตัน	27
3	โรงสีข้าว	85	-	-	-
4	โรงงานกะเทาะเปลือกถั่วบด ปน เมล็ดพืชหรือหัวพืช	1	-	2,900 ตัน	6
5	โรงงานทำมันเส้น	3	480,000	540 ตัน	24
6	โรงงานอัดมันเม็ด	1	325,000	400 ตัน	12
7	โรงงานทำน้ำตาลทรายแดง	5	1,263,000	137.65 ตัน	59

ลำดับที่	ประเภท	จำนวนโรงงาน (โรง)	เงินทุน (บาท)	ผลผลิต/เดือน	จำนวน คนงาน (คน)
8	โรงงานทำน้ำตาลทรายดิบ หรือน้ำตาลทรายขาว	1	7,000,000	-	202
9	โรงงานทำน้ำปลา	1	65,000	1,500 ลิตร	10
10	โรงงานทำน้ำแข็ง	1	2,740,000	332,640 ชอง	19
11	โรงงานทำน้ำหวาน	1	1,000,000	48,000 ขวด	
12	โรงงานแปรรูปไม้ ไซไม้	2	590,000	1,800 ฟุต ³	57
13	โรงงานทำภาชนะบรรจุจากไม้	1	58,000	4,000 ลัง	10
14	โรงงานทำผลิตภัณฑ์คอนกรีต	2	360,000	-	20
15	โรงงานซ่อมรถยนต์	3	510,000	-	9
16	โรงงานอื่น ๆ				

ที่มา: ข้อมูลการตลาดปี 2523 สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชลบุรี และสถิติประเภท

โรงงานอุตสาหกรรม ปี 2522

นอกจากนี้ ยังมีอุตสาหกรรมการทำเหมืองแร่ในเขตอำเภอพนสนิม ไต่แก การทำเหมืองแร่พลวง และแร่เหล็ก สำหรับแร่พลวงนั้น พบที่บริเวณเทือกเขาใหญ่ ซึ่งเรียกว่า "เขาชะอางโตน" อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติคลองตะเคียน ท้องที่หมู่ที่ 1 ตำบลบ่อทอง กิ่งอำเภอบ่อทอง อำเภอพนสนิม

แต่อุตสาหกรรมที่ทำชื่อเสียงที่สุดให้แก่อำเภอพนสนิม จังหวัดชลบุรีและประเทศไทย คือ การทำหัตถกรรมเครื่องจักสานไม้ไผ่ ในลักษณะ เป็นอุตสาหกรรมในครอบครัว ตามบ้านเรือนราษฎรชนบท ในเขตตำบลต่าง ๆ ซึ่งมีการทำเครื่องจักสานไม้ไผ่เพื่อไว้ใช้สอยเองภายในครัวเรือนมาแต่ครั้งบรรพบุรุษดั้งเดิมเป็นเวลานานถึง 80 กว่าปีล่วงมาแล้ว ดังได้กล่าวไว้ในตอนต้น และ เพิ่งมาเริ่มต้นตัวผลิตเครื่องจักสานไม้ไผ่เป็นอาชีพหลักและอาชีพรองเพื่อไว้จำหน่ายเมื่อประมาณ 20 - 25 ปีนี้เอง ปัจจุบันตำบลที่มีการทำจักสานในเขตอำเภอพนสนิม มีอยู่ 14 ตำบล

ที่มีการผลิตจำนวนมาก จากจำนวนตำบลทั้งหมด 21 ตำบล ได้แก่ เขตเทศบาลตำบลพนสนิมคม ตำบลบ้านเข็ญ ตำบลกุฎโง้ง ตำบลนามะตูม ตำบลนาเว็ก ตำบลบ้านช้าง ตำบลไร่หลักทอง ตำบลหนองเหียง ตำบลหนองปรือ ตำบลหมอนนาง ตำบลหัวถนน ตำบลนาพระธาตุ ตำบลวัดโบสถ์ และตำบลทุ่งขวาง โดยเฉพาะในเขตตำบลไร่หลักทอง เป็นเขตที่มีผู้ผลิตเครื่องจักสานไม้ไผ่ที่มีชื่อเสียงในด้านฝีมือการจักสานและทำกันมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับตำบลอื่น ๆ รองลงมาได้แก่ตำบลนามะตูมและเขตเทศบาลเมือง (รายละเอียดการผลิตและรายได้การทำเครื่องจักสานไม้ไผ่ในเขตตำบลไร่หลักทอง ดูในบทที่ 4)

อนึ่ง ถึงแม้ว่าการทำอุตสาหกรรมเครื่องจักสานไม้ไผ่จะทำรายได้และทำชื่อเสียงอย่างมากให้แก่อำเภพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี แต่ก็ยังไม่มียุทธศาสตร์หรือบุคคลใดทำการสำรวจวิจัยทางด้านนี้ ทั้งเขตอำเภพนสนิมคมอย่างจริงจัง จึงไม่สามารถนำตัวเลขหลักฐานอ้างอิงถึงปริมาณการใช้วัตถุดิบ แรงงานการผลิต รายได้ ลักษณะการทำรูปแบบผลิตภัณฑ์ของแต่ละท้องที่ แต่ละตำบลที่แตกต่างกันตลอดจนการจัดจำหน่าย การแพร่กระจายผลิตภัณฑ์และการผลิต ฯลฯ

ด้านสาธารณสุข

จากสถิติปี 2523 ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี อำเภพนสนิมคม มีโรงพยาบาล 1 แห่ง โดยมีจำนวนเตียงผู้ป่วยในโรงพยาบาล 60 เตียง และมีแพทย์ในโรงพยาบาลจำนวน 6 คน นอกจากนี้ยังมีสถานอนามัยจำนวน 14 แห่ง สำนักงานผดุงครรภ์ 3 แห่ง คลินิกเอกชน 19 แห่ง และสำนักงานสาธารณสุขอำเภออีก 1 แห่ง

ด้านการศึกษา

สถิติปี 2523 อำเภพนสนิมคม มีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 87 แห่ง โดยมีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 23,787 คน และมีครูจำนวน 1,102 คน เป็นชาย 516 และหญิง 586 คน ตารางที่ 23 แสดงจำนวนโรงเรียนในเขตอำเภพนสนิมคม ปี 2523 จำแนกตามระดับการศึกษาที่สอน

ลำดับที่	ระดับการศึกษาที่สอน	จำนวนโรงเรียน (แห่ง)
1	อนุบาล (ระดับเดียว)	4
2	อนุบาล - ม.ศ.ต้น	1

ลำดับที่	ระดับการศึกษาที่สอน	จำนวนโรงเรียน (แห่ง)
3	เด็กเล็ก - ประถมศึกษา	3
4	ประถมศึกษา	74
5	ม.ศ.ต้น (ระดับเดียว)	4
6	ม.ศ.ต้น - ม.ศ.ปลาย	1
รวมจำนวน		87

ที่มา: เอกสารของหมวดวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนพนัสพิทยาคาร อำเภอพนสนิม
จังหวัดชลบุรี, 2524.

สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาต้นและมัธยมศึกษาปลาย ที่มีอยู่ในเขตอำเภอพนสนิม
แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

- โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา มีจำนวน 5 แห่ง ได้แก่
 - โรงเรียนพนัสพิทยาคาร
 - โรงเรียนทุ่งเหียงพิทยาคม
 - โรงเรียนหัวถนนวิทยา
 - โรงเรียนเกาะโพธิ์ดงงามวิทยา
 - โรงเรียนอนุทวิทยาคม

และโรงเรียนราษฎร์ คือ โรงเรียนวัฒนาศาสน์ มีนักเรียนทั้งระดับมัธยมและระดับ
ประถมศึกษาด้วย

- โรงเรียนสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีจำนวน 2 แห่ง ได้แก่
 - โรงเรียนผู้ใหญ่พนัสพิทยาคาร เปิดสอนระดับ 5 (ม.ศ.ปลาย)
 - โรงเรียนผู้ใหญ่วัดกลางทุมมาวาส เปิดสอนระดับ 3 - 4

การสื่อสาร

จังหวัดชลบุรี มีสถานีถ่ายทอดและรับสัญญาณดาวเทียมที่อำเภอศรีราชาและสถานีวิทยุ
4 แห่งคือ

1. สถานีวิทยุกระจายเสียง 07 กองบินยุทธการสัทธิบ ภาคเอ-เอ็ม
2. สถานีวิทยุกระจายเสียง สทร.5 สัทธิบ ภาคเอ-เอ็ม
3. สถานีวิทยุกระจายเสียง สทร.5 บางละมุง ภาคเอฟ-เอ็ม
4. สถานีวิทยุยานเกราะ 828 ศรีราชา

ด้านการสื่อสารของจังหวัดชลบุรีค่อนข้างมีความเจริญก้าวหน้าและทันต่อเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันอย่างมาก สามารถเผยแพร่ข่าวสารไปทั่วทั้งจังหวัดรวมทั้งเขตอำเภอนนทบุรีด้วยประชาชนสามารถรับทราบข่าวสารได้รวดเร็ว (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี 2524: 44)

ในด้านการไปรษณีย์โทรเลข เขตอำเภอนนทบุรีมีที่ทำการไปรษณีย์และโทรเลขจำนวน 2 แห่ง (ปทจ.นนทบุรี, ท่าบุญมี) และมีชุมสายโทรศัพท์อำเภอนนทบุรีสำหรับรหัสที่ต่อเข้ามาในจังหวัดชลบุรีคือ 038 .

นอกจากนี้จังหวัดชลบุรียังมีสถานีดาวเทียมอีก 1 แห่ง ตั้งอยู่ที่อำเภอสัตร์ราชา สามารถรับส่งโทรทัศน์ (ถ่ายทอดสด) จากต่างประเทศได้อีกด้วย โดยแพร่ภาพไปทั่วทุกอำเภอรวมทั้งอำเภอนนทบุรี

สถาบันการเงิน

มีสถาบันการเงินจำนวน 7 แห่ง ภายในอำเภอนนทบุรี ได้แก่

- ธนาคารกรุงไทย จำกัด
- ธนาคารกสิกรไทย จำกัด
- ธนาคารไทยพาณิชย์
- ธนาคารออมสิน
- ธนาคารกรุงเทพ จำกัด
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด

สถานบริการ

อำเภอนนทบุรีมีโรงแรมเพียง 2 แห่งเท่านั้น ซึ่งนับว่ามีจำนวนน้อยมากเมื่อเปรียบ

เทียบกับอำเภออื่น ๆ ในจังหวัดชลบุรี

ด้านการพาณิชย์

มีร้านค้าประเภทต่าง ๆ รวม 55 แห่ง เป็นรูปแบบกิจการบริษัท 10 แห่ง ห้างหุ้นส่วนสามัญ 1 แห่ง และห้างหุ้นส่วนจำกัด 55 แห่ง นอกจากนี้อำเภอพนัสนิคม ยังมีตลาดสดจำนวน 4 แห่ง ได้แก่

- ตลาดสดเทศบาล 1 (มี 250 แผง)
- ตลาดสดศูนย์การค้า (มี 85 แผง)
- ตลาดสดคอมพนม (มี 70 แผง)
- ตลาดสดเกาะโพธิ์ (มี 90 แผง)

สถาบันทางศาสนา

อำเภอพนัสนิคมมีวัดในพระพุทธศาสนาทั้งหมด 62 วัด วัดในคริสต์ศาสนาจำนวน 1 วัด และมัสยิด จำนวน 10 แห่ง นอกจากนี้ในเขตเทศบาลเมืองยังมีโรงเรียนสำหรับชาวจีนอีกด้วย

ปูชนียวัตถุที่สำคัญ

"พระพนัสนิคม" เป็นพระพุทธรูปที่ชาวพนัสนิคมเคารพสักการะนับถือกันมาก จัดเป็นปูชนียวัตถุที่เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของชาวพนัสนิคมโดยแท้ มีลักษณะแปลกแตกต่างจากพระพุทธรูปอื่น พระพุทธรูปองค์นี้เป็นพระพุทธรูปสมัยทวารวดี มีอายุเกินกว่า 1,000 ปี ทำด้วยศิลาสีดำ เนื้อศิลาละเอียด ฝีมือการแกะสลักสวยงามมาก มีความปราณีตไม่มีที่ใดเสมอเหมือน องค์พระประทับยืนเหนือดอกบัว ซึ่งรองรับอยู่บนหลังสัตว์ประหลาด "พนัสนิคม" จีวรห่มคลุม 2 ไหล พระหัตถ์ทั้งสองยกจีวรขึ้นเป็นวงกลม พระกรรณคุ่มและยาวจรดพระพาหา ด้านหลังองค์พระมีประภามณฑลเป็นวงกลมรีรูปไข่ ร่อง ๆ ประภามณฑลมีลวดลายประณีตงดงามมาก "พนัสนิคม" เป็นสัตว์ประหลาดตัวคล้ายนก ปีกทั้งสองข้างกางออก ขายกขึ้นชิดปีกในลักษณะกำลังจะบิน พระพุทธรูปนี้เป็นปางเสด็จจากดาวดึงส์ พนัสนิคม นัยว่าปากเหมือนพญาครุฑ ตาโปน บนหัวมีเขาเหมือนเขาโคก มีปีกและขาของหงส์ซึ่งเป็นสัตว์พาหนะของเทพเจ้าในศาสนาพราหมณ์มาประชุมรวมกันเป็นสัตว์พาหนะของพระพุทธเจ้าทูนดอกบัว รองรับยุคลบาทพระพุทธเจ้า

องค์พระพนัสนิคมองค์เดิม วัดจากพระบาทจรดพระเกศาสูง 22 เซนติเมตร จากส่วน

ปลายสุดถึงประภามณฑลสูง 45 เซนติเมตร ส่วนล่างที่เป็นสัตรีประหลาดสูง 15 เซนติเมตร ส่วน
 กว้างสุดของประภามณฑลกว้าง 20 เซนติเมตร ส่วนองค์พระซึ่งสร้างใหม่ประดิษฐานที่หอพระ
 พนัสบดีข้างที่ว่าการอำเภอนนทบุรี ปัจจุบันหล่อขึ้นในปี พ.ศ. 2517 มีขนาดใหญ่กว่าองค์เดิม
 $1\frac{1}{2}$ เท่า ปั้นแบบและดำเนินการหล่อโดยช่างกรมศิลปากร พร้อมด้วยแบบหล่อพระอีกด้วย นับว่า
 เป็นปูชนียวัตถุที่สำคัญของชาวพนนทบุรี (สวาท ชาวเมืองทอง 2524: 9)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ประกอบการผลิตเครื่องจักสานไม้ไผ่ให้สัมภพ

จำนวน 7 หมู่บ้าน 156 ครัวเรือน

หมู่ที่	เลขที่	แบบ สอบถาม	รายชื่อ	เลขที่บ้าน	หมายเหตุ
7	1	001	นางโสพล ธาราดล	4	
	2	002	นางสด ธาราดล	8	
	3	003	นางเนือง อเนก	13	
	4	004	นางกฤษณา อ่ำไพ	2	
	5	005	น.ส.ประดับ สุกใส	11	
	6	006	นางสนม สมงาม	11/1	
	7	007	น.ส.มานพ ธีระกุล	23	
	8	008	นางสมบุรณ์ บุญญา	38/2	
	9	009	น.ส.อุไร บุญญา	38	
	10	010	นางวิจิตร บุญญา	38/1	
	11	011	นางบุญมี สาบุญ	16/1	
	12	012	นายสรพงษ์ ทาณรงค์	47	
	13	013	น.ส.สัมพันธ์ พรหมเต็ม	41/1	
	14	014	น.ส.ทองหล่อ พรหมเต็ม	41	
	15	015	น.ส.จำเนียร ทาณรงค์	36	
	16	016	น.ส.เพ็ญทิพย์ ทาณรงค์	37	
	17	017	นายโสภี ธาราดล	4/1	
	18	018	นายเสนย ธาราดล	9	
	19	019	นางสุนันทา บุญญา	24	
	20	020	น.ส.พวงทอง แก้วสุก	10	
	21	021	นางจันทร์เพ็ญ สมงาม	22	
	22	022	นางบุญเรือน ศรีจันทร์	7	สามีเป็นผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่	เลขที่	แบบ สอบถาม	รายชื่อ	เลขที่บ้าน	หมายเหตุ
3	23	023	นางเสย จันทรรักษา	24/1	สามีเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน บิดาเป็นกรรมการหมู่บ้าน
	24	024	นางบังอร ผ่องแผ้ว	25/1	
	1	025	นางมะลิ วงศ์กัลยา	14	
	2	026	นางประทุม สุวรรณ	15	
	3	027	นางบุญทิม สวัสดิ์	10	
	4	028	นายหงษ์ บุญมี	1	
	5	029	นางนงลักษณ์ เหลืองออน	3	
	6	030	น.ส.สังข์ ธาราคล	4	
	7	031	นางสนัด แสงชัยโรจน์	13	
	8	032	นางนิภา สาครทรัพย์	8	
	9	033	นางวิไล สาครทรัพย์	8/1	
	10	034	น.ส.แสงประทีป ละมอม	2	
	11	035	นางบุญทัน พรหมเต็ม	3/2	
	12	036	นายแต่ม พรหมเต็ม	3/2	
	13	037	นางสงี พรหมเต็ม	2/1	
	14	038	นางทองหยิบ ศรีนวล	25	
15	039	นายประกอบ มติโก	5		
16	040	นางละออ ศุภจิตเจษฏกร	15/1		
6	1	041	นายจรรยา เหลืองออน	27/1	
	2	042	นางทองใบ บุญญา	29	
	3	043	นางบุญชู สุวรรณ	27	
	4	044	นางบังอร อุดมศรี	27/1	
	5	045	นางมุกดา อ่ำไพ	28	
	6	046	นางจำลอง ทูมมนนท์	31	

หมู่ที่	เลขที่	แบบ สอบถาม	รายชื่อ	เลขที่บ้าน	หมายเหตุ
	7	047	นายประเทือง นิยม	28/1	
	8	048	นางสนั่น เอนก	26/1	
	9	049	นายปรีชา ศรีนวล	34	
	10	050	น.ส.จันทร์ บุญญา	15	
	11	051	นางทองเพียร ประคอง	17	
	12	052	นางผล วงศ์แก้ว	18	
	13	053	นางเปลื้อง สารี	19	
	14	054	นางอรทัย เหลืองออน	11/1	
	15	055	น.ส.สุมาลี ฉลอง	23	
	16	056	นางบุปผา ภาการดี	19	
	17	057	นายถาวร ฉลอง	22	
	18	058	น.ส.บุญชม นาควง	24	
	19	059	นางกัญญา บุญญา	15	
	20	060	นางนอย เหลืองออน	10	
	21	061	น.ส.เอี่ยม ฉลอง	38	
	22	062	น.ส.รัญจวน บุญเต็ม	1	
	23	063	นางส้มเกลี้ยง คุมพล	3	
	24	064	น.ส.ทองเปลว เหลืองออน	2	
	25	065	นายเสน พุกอินทร์	5	
	26	066	นางบุญ ศรีนวล	6	
	27	067	นางระเบียบ พุกอินทร์	7/1	
	28	068	น.ส.สภารัตน์ แน่นหนา	8	
	29	069	นางบังอร ธาราดล	16	
	30	070	น.ส.ฉลอม ฉลอง	12	
	31	071	นางเลื่อน เหลืองออน	11	

หมู่	เลขที่	แบบ สอบถาม	รายชื่อ	เลขที่บ้าน	หมายเหตุ
	32	072	นางเสงี่ยม พรหมเต็ม	14/1	
	33	073	นางทองหยิบ แนนหนา	12/1	
	34	074	นางกิมเฮียะ ถวยงาม	14	
	35	075	นางทองหลอ รอยสมมติ	13	
	36	076	นางวงเคื่อน บุญญา	26	
	37	077	นายเจวียง ฉลอง	35	เป็นผู้ใหญ่มาก 6 แต่ปัจจุบัน
	38	078	ไม่ระบุชื่อ		เปลี่ยนแล้ว
10	1	079	นายสำเภา อุนอฺทร	20	
	2	080	น.ส.มะลิ กัปตัน	20/1	
	3	081	นางสำรอง พรหมบุตร	14	
	4	082	นายหลอด ธาราคล	21	
	5	083	นางหอมทวล เหลืองออน	22	
	6	084	นางทองแมน บุญญา	16	
	7	085	น.ส.สมลักษณ์ นิยม	1	
	8	086	นางสมบุรณ์ กาญจนธำรง	28	
	9	087	นายแกะ กาญจนธำรง	21/1	
	10	088	น.ส.สมคิด พรหมเต็ม	1/1	
	11	089	น.ส.เกสร ประดา	6	
	12	090	นายจรัล ศิริสวัสดิ์	5/1	
	13	091	นายจันทร์ ศิริสวัสดิ์	5	ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว เมื่อ
	14	092	นางประมวล ศรีดี	13	ปลายปี 2528
	15	093	นางทอง ศรีดี	11	
	16	094	นางอำนวย นิยม	2	
	17	095	นางแพว จิตจาชะโร	7	
	18	096	นางสมพิศ เหลืองออน	9	
	19	097	นางทองลิ้ม เหลืองออน	10	

หมู่	เลขที่	แบบ สอบถาม	รายชื่อ	เลขที่บ้าน	หมายเหตุ
5	20	098	นางบุญทัน วิบูลย์	3	สามีเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10
	21	099	นางสำเนียง หอมทอง	17	
	1	100	นางทองเมี้ยน ฉลอง	15	
	2	101	น.ส.ทองหยด อาศัย	1	
	3	102	นางเกสร มงคลชัยพฤษ	7	
	4	103	น.ส.สุรรัตน์ จิตจาชะโล	4	
	5	104	น.ส.วนิดา หลักทอง	3	
	6	105	นางมาก พวงศัจิต	8/1	
	7	106	นางสุนีย์ หอมทอง	8	
	8	107	นางจำแลง อาศัย	2	
	9	108	นางสำเนียง ฉลอง	12/1	
	10	109	นางสิน ศรีจันทร์	10	
	11	110	นางทองหยิบ เขี้ยววงศ์	16	
	12	111	นางทิพย์ ฉลอง	16/1	
	13	112	นางสมคิด ศรีนวล	22	
14	113	น.ส.รำแพน จิตจาชะโล	17		
15	114	นางสมฤทธิ เบี้ยวแก้ว	6		
9	1	115	นางสังวาล พรหมเต็ม	23	
	2	116	น.ส.อุบล ธาราดล	2	
	3	117	นางเสริม เอนก	12	
	4	118	นางสวิง เอี่ยมพิพัฒน์	11	
	5	119	นางเก็บ เอนก	10	
	6	120	น.ส.ไพเราะ กิจจา	6	
	7	121	นางณอมศรี คุมพล	1	

หมู่ที่	เลขที่	แบบ สอบถาม	รายชื่อ	เลขที่บ้าน	หมายเหตุ
	8	122	นางอนงค์ มงคลนุกู	5	
	9	123	น.ส.ประไพ สุวรรณ	36	
	10	124	น.ส.แวนแก้ว สร้อยสำลี	30	
	11	125	น.ส.ทองพูน บุญญา	58	
	12	126	นายประเมิน พุทธิพงษ์	60/1	เป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9
	13	127	น.ส.สมสวย แสงเขียว	38	
	14	128	นางราตรี ถนอมใจ	42	
	15	129	นางไอ่ ศรีนวล	43	
	16	130	นางเต็ม บุตรศักดิ์	51	
	17	131	นางจำปี ทาตน	48	
	18	132	นางภักดี พิทยาคุณ	46/1	
	19	133	นางบุญเรือน ธรรมวัฒนา	44	
	20	134	นางทรงศรี พุกถึก	46	
	21	135	น.ส.เรวดี ทับทิม	35/1	
	22	136	นายประมูล ศิริสวัสดิ์	56/1	เป็นรายเคี้ยวที่ทำเครื่องจักสาน
	23	137	นายโสพล พาดน	56	ใช้งาน จำหน่ายโศคนในหมู่บ้าน
	24	138	นางพชนี หาผล	22	และละแวกใกล้เคียง
	25	139	นางสมนึก แซ่มนิล	18	
	26	140	นายเทพ ธาราดล	15	
	27	141	น.ส.สุวรรณ พาดน	14	
	28	142	นางสำเหลี่ยน ธาราดล	13	
	29	143	น.ส.สมปอง ธาราดล	26	
	30	144	นางอำไพ ทับทิม	41	

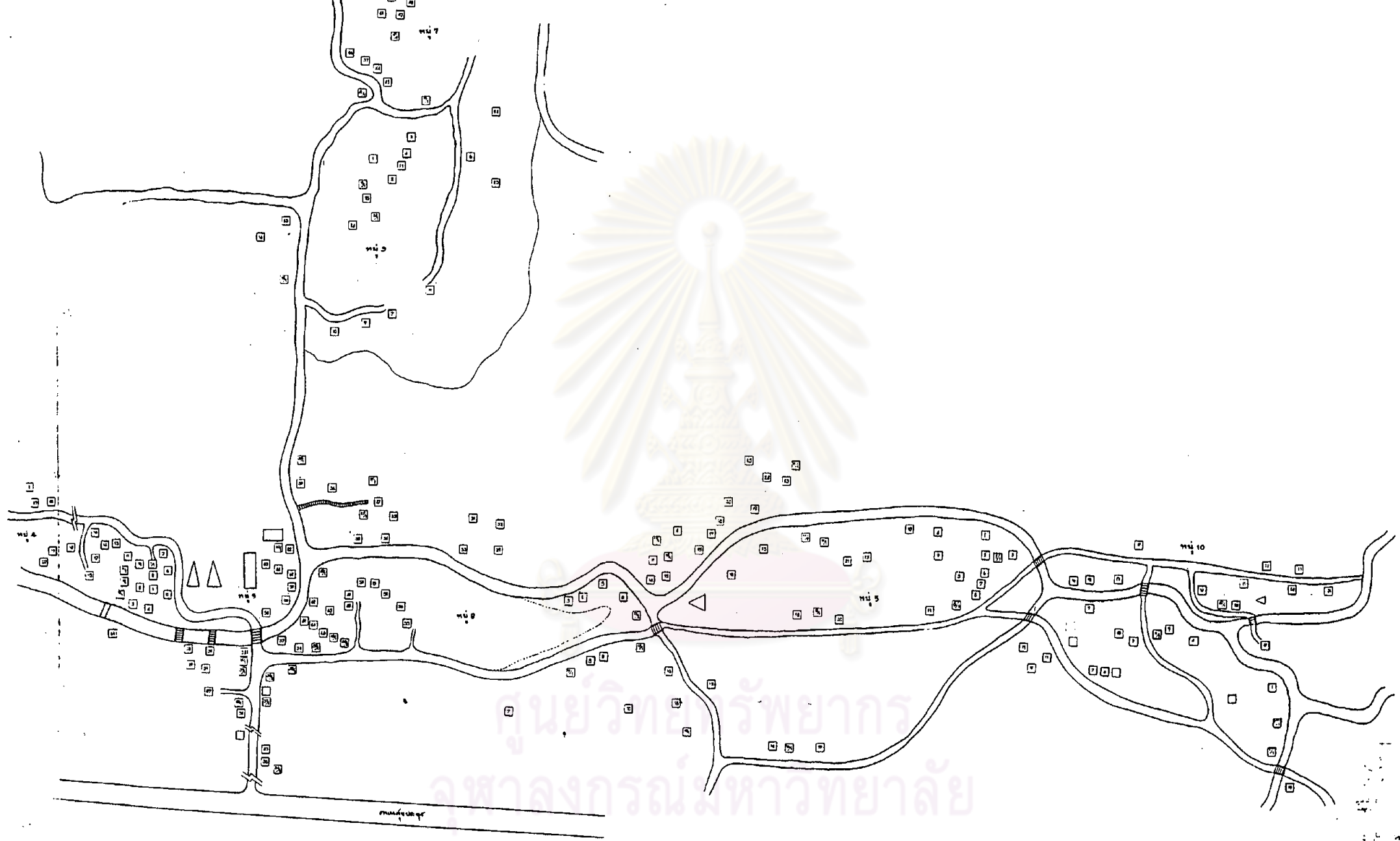
หมู่ที่	เลขที่	แบบ สอบถาม	รายชื่อ	เลขที่บ้าน	หมายเหตุ
4	1	145	นางแซก เหลืองอ่อน	2	สามี่เป็นผู้ใหญ่บ้าน
	2	146	น.ส.ละมัย เหลืองอ่อน	1	
	3	147	น.ส.ระรวช เหลืองอ่อน	27	
	4	148	นางทวาย รอดปิ่น	28	
	5	149	น.ส.ทรวช ศรีสม	23/1	
	6	150	นางประจวบ เหลืองอ่อน	4	
	7	151	น.ส.ประยงค์ ทองแดง	21	
	8	152	น.ส.ลาวัญย์ เอ็มเปีย	15	
	9	153	น.ส.ประทุมพร ชัยประยูรหัตถยา	4	
	10	154	นางแม่ พุ่มจันทร์	3	
	11	155	นายวอน ทองแดง	40	
	12	156	นางบุญเรือน แดงเปี่ยม	37	

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้ไถ่บ้าน ตำบลไรหลักทอง อ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี

หมู่ที่	รายชื่อผู้ไถ่บ้าน	ที่อยู่เลขที่
หมู่ที่ 1	นายสมาน ชาโลกุลธ	-
หมู่ที่ 2	กำนันบุญมาก จันกุลธ	-
*หมู่ที่ 3	นายชุตี แสงชัยโรจน์	13
*หมู่ที่ 4	นายบุญส่ง เหลืองออน	2
*หมู่ที่ 5	นายละมุน ฉลอง	21/1 หมู่ 5
*หมู่ที่ 6	นายเจวียง ฉลอง	35
*หมู่ที่ 7	นายสมบุญ ศรีจันทร์	7
หมู่ที่ 8	นายทองหล่อ หมูขาว	-
*หมู่ที่ 9	นายประเมิน พุทธิพงษ์	60/1
*หมู่ที่ 10	นายสุคใจ ฉลอง	27
หมู่ที่ 11	นายบุญเทียบ ตีใจ	-

*เป็นหมู่บ้านที่ทำการสำรวจ

ตารางที่ 1 สัดส่วนของมูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์หัตถกรรมต่อมูลค่าการส่งออกทั้งหมดของสินค้าทุกชนิด

อัตราส่วนของมูลค่า ประเภทผลิตภัณฑ์	2513	2514	2515	2516	2517	2518	2519	2520	2521	2522	2523	2524	2525
มูลค่าส่งออก	(1970)	(1971)	(1972)	(1973)	(1974)	(1975)	(1976)	(1977)	(1978)	(1979)	(1980)	(1981)	(1982)
มูลค่าส่งออกรวม	14,267.7	16,692.1	21,750.2	31,252.5	47,002.4	44,364.6	60,361.2	70,462.8	82,250.8	106,881.2	132,040.5	150,218.2	157,203.2
(1) สินค้าหัตถกรรม	.01473	.02091	.02739	.03562	.02906	.03229	.02841	.03204	.04315	.04705	.04862	.35339	.05462
(2) ไม้และไม้แกะสลัก	.00181	.00301	.00480	.00678	.00522	.00660	.00513	.00622	.00666	.00673	.00526	.00464	.00473
(3) เฟอร์นิเจอร์และ แกะสลักไม้	.00001	.00003	.00007	.00049	.00075	.00070	.00056	.00074	.0018	.00173	.00171	.00195	.00211
(4) ผ้าไหมไทย	.00251	.00198	.00150	.00141	.00082	.00076	.00061	.00055	.00058	.00050	.00068	.00148	.00111
(5) จักสาน	.00005	.00005	.00017	.00054	.00067	.00027	.00046	.00048	.00054	.00071	.00109	.00078	.00073
(6) ผ้าฝ้าย	.00006	.00015	.00230	.00067	.00048	.00061	.00071	.00055	.00058	.00057	.00060	.00056	.00053

รวบรวมจาก รายงานเศรษฐกิจรายเดือน มกราคม 2520 ถึง มกราคม 2527 ธนาคารแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 มูลค่าเครื่องจักรส่งออก แยกตามรายประเทศที่สำคัญ ปี 2522 - 2526

มูลค่า : ล้านบาท

ประเทศ	2522 มูลค่า	2523 มูลค่า	2524 มูลค่า	2525 มูลค่า	2526" มูลค่า	2526" %
สาธารณรัฐเกาหลี	2.6	19.7	22.5	33.6	29.21	36.1
สหรัฐอเมริกา	30.6	43.2	36.7	26.9	17.71	21.9
สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	9.8	9.1	22.0	17.0	13.20	16.3
ฝรั่งเศส	9.5	12.7	11.7	9.6	5.76	7.1
เนเธอร์แลนด์	3.3	1.6	1.7	3.8	2.04	2.7
ญี่ปุ่น	1.3	2.7	1.6	2.2	1.50	1.9
อิตาลี	4.2	7.7	2.4	2.5	1.26	1.6
อื่น ๆ	14.4	17.5	18.6	19.5	10.02	12.4
รวม	75.7	114.2	117.2	115.1	80.70	100.0

หมายเหตุ "เดือนมกราคม - กันยายน

แหล่งที่มา: คัดแปลงจาก พิภพ จารุพงษ์ วิธีการส่งออกเครื่องจักรส่งออก ปี 2526 และแนวโน้ม ปี 2527. กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์, ตารางที่ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 ประเทศที่นำเข้าจัสานไม้ไผ่จากประเทศไทย พ.ศ. 2526

ประเทศนำเข้า	มูลค่า (บาท)
1. สาธารณรัฐเกาหลี	29,206,592
2. สหรัฐอเมริกา	17,712,826
3. สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน	13,208,100
4. ฝรั่งเศส	5,761,675
5. เนเธอร์แลนด์	2,037,348
6. ญี่ปุ่น	1,496,875
7. อิตาลี	1,255,910
8. ออสเตรเลีย	1,077,763
9. สิงคโปร์	1,061,084
10. แคนาดา	998,311
11. สวีเดน	959,388
12. ซาอุดีอาระเบีย	718,323
13. สหราชอาณาจักร	600,304
14. รัสเซีย	538,126
15. เบลเยียม	494,102
16. นอร์เวย์	397,951
17. นิวซีแลนด์	385,551
18. ไชล์แลนด์	374,697
19. สวิตเซอร์แลนด์	355,855
20. เดนมาร์ก	326,569
21. จอร์แดน	316,179
22. ฮองกง	292,011
23. ฟินแลนด์	264,140
24. ออสเตรเลีย	198,712
25. สเปน	216,832
26. บาห์เรน	170,425

(ตารางที่ 3 ต่อ)

27. คูเวต	79,549
28. ปาปัว นิวกินี	67,261
29. บรูไน	64,899
30. สาธารณรัฐโดมินิกัน	40,251
31. ฟิจิ	18,860
32. อิรัก	17,321
33. ฟิลิปปินส์	14,038
34. เวเนซุเอลา	13,436
35. อาณานิคมฝรั่งเศส ในหมู่เกาะแปซิฟิก	13,077
36. เลบานอน	10,994
37. อิสราเอล	6,148
38. เนปาล	3,100
39. มาเลเซีย	3,010
40. โอมาน	2,987
41. กรีซ	2,195
42. บังกลาเทศ	1,149
43. อินโดนีเซีย	827
44. ไต้หวัน	689
รวม	80,694,038

แหล่งที่มา: รวบรวมจาก Commodity Classification of Exports.
 Department of Business Economics, Ministry of
 Commerce December, 1983.

ประวัติผู้เขียน

นางสาวอุทุมพร หมั่นทำกร เกิดเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2496 ที่กรุงเทพมหานคร จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจาก คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาศิลปอุตสาหกรรม (เกียรตินิยมอันดับ 2) เมื่อปีการศึกษา 2519

ปัจจุบันทำงานอยู่ สำนักงานเลขานุการกรม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย